

gieuſt Samfunds allerinderſte Forhold. Det kan ikke nytte, at vi vilſe nægte dette; men er det givet, at vi gribe ind i et religieuſt Samfunds allerinderſte Forhold, er min Hovedbe-
 tragtning den, at jeg for mit Bedkommende aldrig vil være med dertil; thi jeg anſeer det for et af Grundlovens allerſtorſte Goder, at den har givet Religions- og Troesfrihed. Naar ikke ſelve Menigheden eller det religieuſe Samfund ſaaer Lov til at ordne det Forhold, hvorunder dets Leder beſtilles, og til at beſtemme, hvilke Medlemmer der ſkal have Ret til at gjøre deres Stemme gjældende ved en ſaadan Veiligheſed — ſ. Ex. med Henſyn til det Spørgſmaal, der omhandles i § 3, nemlig om Enker, og med Henſyn til det, der blev indbragt i det andet Thing, nemlig om at ogſaa andre Kvinder ſkulde have Ud-
 gang dertil — vil jeg ſige, at det religieuſe Samfund, ſom bliver paaocroyeret ſaadanne Beſtemmelſer, maa betakke ſig for den Religi-
 onsfrihed, vi have ſaaet ved Grundloven. Jeg vil imidlertid ſige, at denne Folkekirke op-
 faatter jeg omtrent ſom beſtaaende af Folk, der aldeles ingen Sands have hverken for det Kirkelige eller for det Folkelige, Folk, der ere blevne ſtaaende paa Halveien, og ikke ere fulgte med den virkelige Frihedsudvik-
 ling, ſom man tydelig ſeer for ſine Dine, og ſom gaaer ſin ſeirrige Gang gjennem Verden. Vil man nøies med at lukkes ind i ſaadanne ſmaalige Forhold, vil man lade ſig hyde og finde ſig tilfredsſtillet ved noget ſaadant ſom det, der her hydes os i dette Forſlag, ſet fra det religieuſe Standpunkt, ſaa ſiger jeg, at man heller ikke har megen Sands for den religieuſe Frihed, vi have ſaaet ved Grundloven. Det gjælder om at følge med; man ſkal ikke blive ſtaaende ſom en Steenſtøtte, der ikke udvikler ſig med Tiden, men man maa trænge ind i Sagen, ſaaledes at man til hvilkenſom-
 helſt Tid, under hvilkeſomhelſt Forhold tydelig kan betegne, hvorledes Stillingen er. Her var engang et Forſlag paa Bane, i Anledning af hvilket jeg fandt Anledning til at ſige, at

der i religieuſs Henſeende er opſtillet 3 Trin i Grundloven. Der er det Samfund, ſom underſtøttes af Staten, den lutherſt-
 evangeliske Kirke, der har ſaaet Navn af Folketirken; der er dernæſt de Samfund, ſom ere anerkjendte af Staten, og der er endelig de religieuſe Samfund, ſom aldeles ikke ere anerkjendte af Staten, men ſom have Ret til at holde deres Gudſdyrkelse i Henhold til den Grundlovs-
 paragraf, ſom handler om, at Alle have Lov til at dyrke Gud paa den Maade, der ſtem-
 mer med deres Overbeviſning, dog at Intet læres eller foretages, ſom ſtrider imod Sæde-
 ligheden eller den offentlige Orden. Naar jeg ſimpeltthen ſkal beſvare det Spørgſmaal, hvilken af diſſe tre Glasſer af Samfund der er ſtillet heldigſt i religieuſs Henſeende, er det tydeligt, at det er de Samfund, ſom ikke ſtaaer i no-
 genſomhelſt Forbindelse med Staten; Enhver, ſom har det allermindſte Syn for religieuſs Frihed, maa ſige, at de ere heldigſt ſtillede. Dernæſt kommer det andet Trin, nemlig de Samfund, ſom have opnaaet Statens Aner-
 kjendelse; de maae til enhverſomhelſt Tid finde ſig i, at enkelte Forſkrifter blive dem paalagte eller blive opſtillede for dem af Staten. En-
 delig er der det Trin, ſom kaldes Folkekirken, den lutherſt-
 evangeliske Kirke. Den er fra førſt til ſidſt ſuldstændig bunden, men naar jeg maa anſee Religionsfrihed for et af de ſtorſte Goder, der er givet mine Medborgere, kan jeg dog ikke godt være med til at binde et reli-
 gieuſt Samfund ved de Beſtemmelſer, ſom her ere foreſlaaede, ligesaa lidt ſom jeg i religieuſs Henſeende kunde paatage mig de Baand, der ellers ere forbundne dermed, hvorfor jeg ogſaa har givet Uſkald paa de Goder, ſom man i denne Verden dog anſeer for Noget, der er værd at tage med. Jeg vil ikke paa no-
 gen Maade lade min religieuſe Overbeviſning binde, idet jeg anſeer religieuſs Frihed for det Bedſte, Menneſket har, her i Livet; men der-
 for kan jeg heller ikke være med til at binde Andres Overbeviſning og Andres Frihed paa det religieuſe Omraade — den Frihed, ſom